

p*r*o

Publicatie- en Reproductierechten Organisatie

Jaarverslag 2022

Inhoudsopgave

1 Bestuursverslag	3
1.1 Voorwoord	3
1.2 Kerncijfers	4
1.3 Over Stichting PRO	6
1.4 Governance	8
1.5 Kerncijfers rechtenopbrengsten en repartitie	17
1.6 Toelichting - Sectie PRO leenrechtvergoeding Uitgevers	18
1.7 Toelichting –Sectie PRO Thuis kopie	20
1.8 Toelichting – Sectie PRO Reprorecht (PRO Mandaat)	22
Begroting 2023	24
2 Jaarrekening	25
1.1 Balans per 31 december 2022	26
1.2 Staat van baten en lasten over 2022	27
1.3 Kasstroomoverzicht over 2022	28
1.4 Mutatieoverzicht te verdelen rechten over 2022	29
1.5 Toelichtingen op de jaarrekening	30
1.6 Toelichting op de balans	32
1.7 Toelichting op staat van baten en lasten	35
1.8 Gebeurtenissen na balansdatum	35
1.9 WNT-verantwoording	35
1.10 Ondertekening	36
3 Overige gegevens	37
1.11 Samenstelling bestuur en leden secties	37
1.12 Nevenfuncties bestuur en directie	38
1.13 Controleverklaring	40

1 Bestuursverslag

1.1 Voorwoord

Het jaar 2022 is een prachtig jubileumjaar geworden. PRO bestaat 25 jaar en dit is gevierd samen met het toezichthoudend bestuur, medewerkers van Cedar, andere CBO's, uitgevers en andere belanghebbenden. Er is achterom gekeken naar de start in 1997 en de vele successen die de afgelopen jaren zijn behaald. Uiteraard is er ook vooruitgekeken en dan met name rond een thema dat uitgevers veel bezighoudt: 'het vrije woord'.

Onder begeleiding van dagvoorzitter Özcan Akyol (Eus) werd het een boeiende bijeenkomst. Derk Haank, oud-CEO van Springer Nature en voorzitter van de Mediafederatie, was uitgesproken over dit onderwerp. Vrije meningsuiting zag hij als een groot goed, ook al werd de 'goede smaak' daar geregeld mee overschreden. Hoogleraar Annelien de Dijn bracht een geschiedenis van het denken over vrijheid en intellectueel eigendom. Haar these was dat ideeën niet zozeer een individuele prestatie zijn, maar eerder een sociale en daarmee collectieve constructie. De vraag of er überhaupt wel zoiets kan bestaan als intellectueel 'eigendom' maakte veel tongen los in de zaal. Ook Eric Razenberg, CEO van ThiemeMeulenhoff, keek terug op een rijke geschiedenis. 'ThiemeMeulenhoff heeft ruim 225 jaar ervaring met innovatie', zei hij. De educatieve uitgever had zo nu en dan te maken met censuur, met name als het gaat om het drukken van boeken in landen waar andere normen en waarden gelden. De uitgever stemt lesmateriaal af op de behoeften van verschillende doelgroepen en leeftijden, maar zij laten zich zeker niet de mond snoeren, vond hij. DPG Media-directeur Philippe Remarque hield een wervend betoog over de uitgeverwereld. Het was niet alleen maar kommer en kwel, zei hij. Het ging juist nog nooit zó goed met onderzoeksjournalistiek in Nederland. De Correspondent en Follow the Money lieten volgens hem zien dat er veel vraag is naar gedegen onderzoek. Tijdens de coronacrisis, die geteisterd werd door fake news, was die behoefte alleen maar toegenomen zag hij.

Ook financieel was 2022 een succesvol jaar. Er is een recordbedrag ontvangen van de incassostichtingen. Een van de grootste successen komt dit jaar vanuit Leenrecht. Er is een oplossing uitgewerkt en geïmplementeerd waarbij een compensatie is gerealiseerd voor uitgevers en makers voor de uitleningen binnen de bibliotheken op school (dBoS). Er is een eenmalige extra vergoeding vanuit het Ministerie van OCW ontvangen en nog hetzelfde jaar aangeboden aan uitgevers. En wellicht nog belangrijker, met deze oplossing hebben partijen kunnen voorkomen dat er een juridische strijd over dit onderwerp is gevoerd. De thuiskopievergoeding stijgt structureel en de komende jaren verwachten uitgevers dat dit aandeel nog verder zal groeien. Er is immers overeenstemming bereikt met (beeld)makers waardoor uitgevers in de toekomst weer een regulier aandeel (50%) vanuit Thuiskopie ontvangen. Vanuit Reprorecht is een lagere vergoeding ontvangen maar dit wordt veroorzaakt door de incidenteel hoge vergoeding in 2021.

Het jubileumjaar wordt afgesloten met financiële resultaten om trots op te zijn. Er is dit jaar immers € 17,7 miljoen uitgekeerd aan ruim 1.100 uitgevers. Zowel de repartitie als het aantal uitgekeerde rechthebbenden was beter dan 2021. Wat echter niet zichtbaar is in een dergelijk verslag is de ongelofelijke hoeveel tijd en energie die alle betrokken bestuurders, uitgevers en medewerkers van Cedar, PRO en de Mediafederatie hebben geïnvesteerd in de afgelopen 25 jaar om dit allemaal mogelijk te maken. Een woord van dank aan allen die een bijdrage hebben geleverd, is op zijn plaats.

Nic Louis
Voorzitter Stichting PRO

1.2 Kerncijfers

<i>Bedragen * € 1.000</i>	2022	2021	2020	2019
Rechtenopbrengsten				
Nederlandse gebruikers	0	0	0	283
Nederlandse CBO's	17.924	16.591	17.842	3.489
Buitenlandse CBO's	123	154	157	160
	18.047	16.745	17.999	3.932
Repartitie				
Rechthebbenden	17.489	16.301	17.812	4.128
Nederlandse CBO's	123	95	143	12
Buitenlandse CBO's	53	28	59	20
	17.665	16.424	18.014	4.160
Ingehouden administratievergoeding	686	641	752	363
Repartitie	18.351	17.065	18.766	4.523
Te verdelen rechten	215	309	615	955
Staat van baten en lasten				
Baten	686	641	728	380
Bedrijfslasten	-535	-481	-476	-386
Saldo van baten en lasten	151	160	252	-6
Financieel resultaat	-14	-19	-16	0
Resultaat	137	141	236	-6
Kengetallen				
Feitelijke inhoudingspercentages	3-15%	3-15%	3-15%	8%
Gemiddelde inhoudingspercentage	3,7%	3,8%	4,0%	8,0%
Bedrijfslasten in % van de rechtenopbrengst	3,0%	2,9%	2,6%	9,8%
Bedrijfslasten in % van de repartitie	2,9%	2,8%	2,5%	8,5%
Jaarmutatie bedrijfslasten	11,2%	1,1%	23,3%	17,7%
Jaarmutatie CPI	10,0%	2,7%	1,3%	1,6%
Aantal gefactureerde gebruikers	0	0	0	28
Aantal vertegenwoordigde rechthebbenden	1.313	1.133	1.214	1.725
Aantal uitgekeerde rechthebbenden	1.140	999	1.095	864
Aantal FTE	2,4	2,3	2,7	1,8

Toelichting op de kerncijfers

Rechtenopbrengsten

De incasso vanuit de Nederlandse Collectief Beheersorganisaties (CBO's: Stichting Thuis kopie, Leenrecht en Reprorecht) bedraagt dit verslagjaar € 18,0 miljoen (2021: € 16,7 miljoen). Dit is een record. De flinke stijging (bijna 8%) ten opzichte van 2021 is met name veroorzaakt door een eenmalige uitkering (€ 1,7 miljoen) vanuit Leenrecht inzake de bibliotheken op school (dBoS). Het negatieve effect op de incasso door sluitingen van bibliotheken als gevolg van de coronapandemie, speelt in dit verslagjaar overigens nog steeds een rol bij Leenrecht.

De incasso vanuit Stichting Thuis kopie is gestegen met € 285.000. Een voorlopig akkoord over een aangepaste verdeling, in combinatie met een hogere incasso aan gebruikers, leidt tot een hoger aandeel voor uitgevers.

De gelden ontvangen vanuit de reprorechtregeling zijn licht gedaald ten opzichte van het vorige, uitzonderlijk goede, jaar. Er is totaal 13,6 miljoen ontvangen (2021: 14,0 miljoen).

Verdeling (repartitie)

De netto repartitie is tevens gestegen en bedraagt dit jaar € 17,7 miljoen (2021: € 16,4 miljoen). De gelden die zijn ontvangen, zijn nog in hetzelfde jaar aangeboden aan uitgevers. Stichting PRO heeft de eenmalige uitkering vanuit Leenrecht eind 2022 ontvangen. Ook deze extra gelden zijn nog voor het einde van het jaar aangeboden aan uitgevers. Hierdoor is de totale verdeling gestegen ten opzichte van 2021.

Stichting PRO keert daarnaast een deel van de thuis kopievergoeding uit aan Stichting UvO ten behoeve van educatieve, vak-en wetenschappelijke uitgevers. Dit jaar is er € 133.095 aangeboden aan Stichting UvO (2021: € 93.284).

Te verdelen rechten

De ambitie is om de gelden zo snel als mogelijk aan te bieden aan uitgevers. Over het algemeen lukt het Stichting PRO om ontvangen gelden, binnen hetzelfde boekjaar uit te keren aan uitgevers. De post te verdelen rechten is wederom verkleind en bedraagt slechts € 215.000 (2021: € 309.000).

Staat van baten en lasten

De ingehouden administratievergoedingen vormen de baten waarmee de werkzaamheden van Stichting PRO worden gefinancierd. Door de directe koppeling tussen de gelden die worden verdeeld en de ingehouden administratievergoeding is een stijging van de baten een logisch gevolg. Er is € 686.000 aan baten gerealiseerd (2021: € 641.000).

De kosten zijn gestegen ten opzichte van vorig jaar. In 2022 is de totale som € 535.000 (2021: € 481.000). De stijging is flink en bedraagt 11%. De stijging is voor een beperkt deel veroorzaakt door hogere kosten voor uitvoering. Deze kosten stijgen met 3,6%, ruim onder de inflatie van 10% (CPI). Doordat PRO echter meer incasseert en verdeelt, wordt de stichting geconfronteerd met hogere contributies en bijdragen voor bijvoorbeeld Brein (stijging van € 11.000) en het College van Toezicht op Auteursrechtenorganisaties (stijging van € 16.000). Allen al door deze kosten wordt de stichting geconfronteerd met een 5% kostenstijging ten opzicht van vorig jaar. Daarnaast zijn er voor het jubileum van Stichting PRO eenmalige kosten gemaakt waardoor de overige kosten stijgen (stijging van € 10.000).

De ambitie is om jaarlijkse een kostenneutrale exploitatie te begroten en te realiseren. Door de hogere uitkering vanuit Thuis kopie en de incidentele uitkering vanuit Leenrecht, is er dit jaar een positief resultaat gerealiseerd. Dit resultaat van € 136.900 wordt toegevoegd aan de algemene reserve van de stichting.

Kengetallen

Door het CvTA wordt een kostennorm gehanteerd van 15%. Daarnaast wordt de Consumentenprijsindex (CPI) als norm gehanteerd voor de stijging van de totale bedrijfslasten. De ambitie van Stichting PRO is om de gelden zo snel en efficiënt mogelijk aan te bieden aan de uitgevers, met een minimale kosteninhouding. De verschillende regelingen die Stichting PRO uitvoert, hebben allen een eigen karakter en verschillen in arbeidsintensiteit. In goed overleg met rechthebbenden en Cedar B.V. als uitvoeringsorganisatie, wordt door het bestuur per regeling vastgesteld welke werkzaamheden nodig zijn om de regelingen naar tevredenheid van alle partijen uit te voeren.

Op basis van deze werkzaamheden, de bijbehorende kosten en de verwachte incasso en verdeling, worden de inhoudingspercentages vastgesteld. Daarbij wordt uiteraard continu de balans gezocht tussen serviceniveau, kostenbeheersing en continuïteit van de regelingen. Dit resulteert in een inhoudingspercentage dat varieert van 3% tot 7,5%. Het gemiddelde inhoudingspercentage van geheel PRO komt uit in 2022 op 3,7%. Daarbij moet worden opgemerkt dat dergelijke percentages met name worden beïnvloed door de hoogte van de bedragen die PRO ontvangt vanuit de incasserende stichtingen.

Het aantal uitgevers dat een vergoeding ontvangt, is gestegen naar 1.141. Een ander belangrijk resultaat is de stijging in het aantal rechthebbenden dat Stichting PRO vertegenwoordigt. Dat aantal is gegroeid tot 1.313 uitgevers.

1.3 Over Stichting PRO

Stichting Publicatie- en Reproductierechten Organisatie (PRO) is in 1997 opgericht door de Mediafederatie. De stichting heeft ten doel, zonder winstoogmerk voor zichzelf, het behartigen of doen behartigen van de belangen van uitgevers en de door hun vertegenwoordigde auteurs op het gebied van collectieve exploitatie door de collectieve administratie te verzorgen van auteursrechten die uitgevers niet of moeilijk individueel kunnen uitoefenen. Inmiddels verdeelt Stichting PRO het uitgeversdeel van de Leenrecht-, Thuiskopie en Reprorechtgelden en werft de mandaten van uitgevers waarmee Stichting Reprorecht een regeling voor beperkt digitaal hergebruik binnen het bedrijfsleven aanbiedt. Daarnaast verdeelt Stichting PRO de uitgeversaandelen vanuit de 'LiteROM' regeling.

Omdat deze activiteiten nogal uiteenlopen zijn er verschillende secties binnen Stichting PRO waarbinnen de verschillende administratieve taken zijn ondergebracht. Elke sectie kent een eigen overlegstructuur en een eigen begroting. Elke sectie is vertegenwoordigd in het toezichthoudend bestuur, dat onder leiding staat van een onafhankelijk voorzitter. De secties benoemen de bestuursleden voor dit toezichthoudend bestuur van Stichting PRO. Leden van de secties worden op haar beurt benoemd door de verschillende groepen binnen de Mediafederatie. Het toezichthoudend bestuur van Stichting PRO vergadert minimaal tweemaal per jaar. Voor de bestuursamenstelling wordt verwezen naar de laatste pagina's van dit jaarverslag.

Sectie Leenrechtgelden (sectie PLU)

Openbare bibliotheken betalen voor het uitlenen van werken een vergoeding aan Stichting Leenrecht. Stichting Leenrecht heeft een wettelijke aanwijzing voor deze activiteiten en heeft Stichting PRO aangewezen als verdeelorganisatie voor het uitgeversaandeel in deze vergoeding. Het gaat daarbij om boeken, tijdschriften en multimedia. Het aan uitgevers toekomende deel (30%) van de leenrechtvergoeding wordt door de sectie PRO Leenrecht Uitgeversaandelen (PLU) verdeeld.

De activiteiten van de sectie PLU zijn gebaseerd op artikel 15c Auteurswet. Stichting PRO vrijwaart Stichting Leenrecht voor alle rechthebbenden op basis van de gegevens die Stichting Leenrecht verstrekt. Uitgevers die met name algemene (kinder)boeken uitgeven, leveren de leden voor deze sectie. Dit zijn immers de producten die het meest worden uitgeleend. Zij worden benoemd door de Groep Algemene Uitgevers van de Mediafederatie. De sectie PLU vergadert tweemaal per jaar. De norm voor inhouding aan administratiekosten is vastgesteld op 7,5%.

Sectie Reprorechtgelden (Sectie PRO Mandaat)

De wettelijke Reprorechtregeling richt zich alleen op het fotokopiëren. Stichting Reprorecht vertegenwoordigt dankzij deze wettelijke aanwijzing alle uitgevers, maar alleen voor dit analoge hergebruik (fotokopieën). Voor ondernemers moet het echter mogelijk zijn om eventueel digitaal hergebruik ook eenvoudig te regelen. Stichting Reprorecht heeft daarvoor de regeling voor het bedrijfsleven uitgebreid. Voor deze uitbreiding was echter het mandaat nodig van (alle) uitgevers omdat een wettelijke aanwijzing voor het faciliteren van digitaal gebruik ontbreekt. Stichting PRO heeft in Nederland ervaring met het verkrijgen van mandaten.

Op basis van de huidige verdeling van Reprorechtgelden, vertegenwoordigt PRO 100% van deze gelden doordat meer dan 500 uitgevers een mandaat hebben afgegeven. Stichting PRO vrijwaart Stichting Reprorecht namens de uitgevers, met uitzondering van uitgevers die hebben aangegeven niet te willen participeren (de zogenoemde blacklist). Sinds 2020 is Stichting PRO aangewezen door Stichting Reprorecht om de uitgevers aandelen te verdelen. Er is voor deze activiteit een kostennorm vastgesteld van 3% tot 5%. In 2022 is een percentage van 3% gehanteerd.

Binnen Stichting PRO is de sectie PRO Mandaat opgericht om de mandaten van uitgevers te werven en te beheren. De sectie vergadert tweemaal per jaar en bestaat uit de acht uitgeversvertegenwoordigers van het Toezichthoudend Bestuur van Stichting Reprorecht. De leden worden benoemd door de Mediafederatie:

- drie leden op voordracht van de Groep Media voor Vak en Wetenschap;
- een lid op voordracht van de Groep Educatieve Uitgeverijen;
- een lid op voordracht van de Groep NDP Nieuwsmedia;
- een lid op voordracht van de Groep Algemene Uitgevers/overige uitgevers;
- een lid op voordracht van de Groep Media Magazine Associatie;
- een lid op voordracht van de Vereniging van Muziekuitgevers.

Sectie Thuiskopiegelden

Stichting de Thuiskopie heeft Stichting PRO aangewezen als verdeelorganisatie voor de uitgevers aandelen in de Thuiskopieregeling. Omdat alle groepen rechthebbenden reeds vertegenwoordigd zijn binnen de sectie PRO Mandaat is besloten om de sectieleden van PRO Mandaat aan te wijzen als *transitiesectie*. De sectie vergadert tweemaal per jaar. Er is voor de verdeling van de Thuiskopiegelden een kostennorm van 7,5% vastgesteld.

Cedar B.V.

Stichting PRO heeft op basis van een dienstverleningsovereenkomst de uitvoering van haar activiteiten ondergebracht bij het Centrum voor Dienstverlening Auteurs- en aanverwante Rechten (Cedar B.V.). Bij Cedar zijn gedurende het verslagjaar gemiddeld 2,4 FTE werkzaam geweest ten behoeve van Stichting PRO.

Cedar voert de volledige facilitaire dienstverlening uit voor zeven auteursrechtenorganisaties: Stichting Leenrecht, Stichting Lira, Stichting PRO, Stichting UvO, Stichting Reprorecht, Stichting de Thuiskopie en Stichting VEVAM. Daartoe behoren diensten als financiële administratie, communicatie, huisvesting en personeelszaken. Daarnaast is Stichting PRO vertegenwoordigd in het bestuur van Stichting Cedar: de aandeelhouder van Cedar B.V.

VOI©E

Stichting PRO is lid van de Vereniging van Organisaties die het Intellectueel eigendom Collectief Exploiteren, kortweg VOI©E. De vereniging streeft ernaar het begrip voor de uitoefening van het auteursrecht en de naburige rechten te vergroten en de informatie over de werkwijze van de collectieve beheersorganisaties (CBO's) te verbeteren. VOI©E fungeert namens de CBO's als aanspreekpunt voor vragen over de collectieve uitoefening van het auteursrecht en de naburige rechten. Daarnaast vervult VOI©E de functie van meldpunt voor kritiek of klachten. Praktisch alle CBO's die in Nederland actief zijn, zijn lid van VOI©E en verbinden zich daarmee aan een gedragscode. VOI©E ziet toe op naleving van deze gedragscode. Daarnaast is Stichting PRO sinds 2011 in het bezit van het CBO Keurmerk.

Via de contributie van VOI©E betaalt Stichting PRO tevens haar aandeel in de financiering van piraterijbestrijding door Stichting Brein.

1.4 Governance

Stichting PRO houdt zich aan de wettelijke normen voor goed bestuur en integriteit (Wet toezicht artikels 2, 22 en 25) en volgt de VOICE Governance Code CBO's. Stichting PRO behartigt de belangen van uitgevers inzake de verdeling van het uitgeversdeel afkomstig van drie andere Collectieve Beheersorganisaties: Reprorecht, Thuiskopie en Leenrecht. Het is een continu aandachtspunt om de administratieve processen die daarbij komen kijken zo ongecompliceerd mogelijk te laten verlopen.

Stichting PRO ondersteunt de toenemende roep om openheid over de gevolgde werkprocessen en de garanties dat alles op een correcte manier verloopt, maar is zich er ook van bewust dat er grenzen zijn aan transparantie. Voor het herverdelen van gelden onder uitgevers worden vaak privacygevoelige gegevens gebruikt, die niet gedeeld mogen worden. Het toezichthoudend bestuur waakt er binnen deze kaders voor dat PRO haar taken veilig en betrouwbaar uitvoert.

Stichting PRO opereert conform het zogenoemde Bestuur + directiemodel. PRO heeft een formele scheiding tussen het (toezichthoudend) bestuur en de directie, alsmede tussen de directie en de feitelijke uitvoering van de operationele processen door medewerkers van Cedar B.V.. Het bestuur van Stichting PRO is opgesplitst in drie secties: PLU (leenrecht), Thuiskopie en Mandaat (reprorecht). De sectieleden worden benoemd door de Mediafederatie. De verschillende secties kiezen uit hun midden een voorzitter. De voorzitters van de secties vormen samen met de onafhankelijke voorzitter het toezichthoudend bestuur van Stichting PRO. De zeggenschap over de materiële bevoegdheden met betrekking tot het beheer berust bij het toezichthoudend bestuur van Stichting PRO. Profielschetsen van voorzitter en bestuurders zijn beschikbaar via de [website](#) van Stichting PRO. Het bestuur ziet er op toe dat de afspraken met de andere CBO's goed worden nagekomen en dat de belangen van de uitgevers bij de verdeling van de gelden gewaarborgd worden. De bestuurders zijn allen vertegenwoordigers namens uitgevers of groepen uitgevers, die zoveel mogelijk een afspiegeling vormen van de achterban van Stichting PRO. Zij hebben direct belang bij het optimaliseren van de binnenkomende gelden en het beheersen van de kosten. De inhoudingen, noodzakelijk om de uitvoering van de regelingen te financieren, worden in nauw overleg vastgesteld. Het bestuur kent een onafhankelijke voorzitter.

Leden van het bestuur, inclusief de leden van de secties, voeren deze taak onbezoldigd uit. De activiteiten worden onder werktijd uitgevoerd en derhalve zijn de functies indirect bezoldigd. Zij ontvangen geen vergoedingen of vacatiegelden van Stichting PRO. Derhalve is ervoor gekozen om in het overzicht van nevenfuncties de posities van bestuursleden als onbezoldigd te presenteren. Het presenteren van de functies als bezoldigd wekt de suggestie dat de leden een vergoeding ontvangen voor hun inzet als sectie- of bestuurslid. Uitzondering vormt de voorzitter van het toezichthoudend bestuur van Stichting PRO. Deze voorzitter is onafhankelijk en ontvangt een vergoeding voor de vergaderingen en de overige inzet. Het repartitiegeregulement, op basis waarvan Stichting PRO de gelden beschikbaar stelt aan uitgevers, is beschikbaar via de website. Een onafhankelijke accountant controleert de jaarrekening.

Stichting PRO werkt aan een integere en open cultuur door alle nevenfuncties van bestuurders, directie en uitvoerend personeel in kaart te brengen en ieder jaar te updaten. In de statuten wordt, ten overvloede, expliciet vermeld dat de belangen van de stichting op de eerste plaats moeten komen. Directie rapporteert vierjaarlijks aan het Bestuur over de

uitvoering van de diverse regelingen en de gemaakte afwegingen daarbij. Bestuur koppelt wanneer nodig, en voor zover mogelijk, terug aan de achterban. De achterban wordt daarnaast op de hoogte gehouden van nieuwe ontwikkelingen en van het proces van uitbetalingen door middel van een nieuwsbrief die een aantal keer per jaar verschijnt. In het verslagjaar 2022 zijn geen gevallen voorgekomen van potentiële tegenstrijdige belangen. PRO hanteert de Wet normering topinkomens voor de leden van het orgaan dat de toezichtfunctie uitoefent en de personen die zijn belast met de dagelijkse leiding.

Tot de kring van belanghebbenden van Stichting PRO behoren, naast de rechthebbenden van wie de rechten worden beheerd, ook de zeer heterogene en grote groep gebruikers van auteursrechtelijk beschermd materiaal die daarvoor afdracht doen aan Reprorecht, Thuiskopie en Leenrecht. De contacten met die groepen gebruikers worden onderhouden door de betreffende CBO's. PRO is lid van VOI@E en verbindt zich hiermee aan de Governance Code CBO's. Stichting PRO moet als auteursrechtenorganisatie voldoen aan de eisen van de 'Wet Toezicht en geschillenbeslechting collectieve beheersorganisaties auteurs- en naburige rechten' en valt op basis van deze wet onder het toezicht van het CvTA. Stichting PRO vindt een goed contact met deze partijen van belang voor het creëren en onderhouden van vertrouwen en draagvlak en voor het uitstralen van legitimiteit. In het verslagjaar is overleg gevoerd met al deze partijen.

De repartitiereglementen, op basis waarvan Stichting PRO de gelden beschikbaar stelt aan uitgevers, worden eens per drie jaar geëvalueerd.

Repartitiereglement:	Evaluatie in:
Thuiskopiegelden	2024
Reprorechtgelden	2023
Leenrechtgelden	2023

Toezichtsvisie toezichthoudend bestuur PRO

1. Missie van Stichting PRO

Leveren van ondersteuning aan incasserende collectief beheersorganisatie om incasso te optimaliseren, zorgen voor een redelijk aandeel voor uitgevers in collectieve regelingen en deze aandelen zo volledig, nauwkeurig en efficiënt mogelijk uitkeren aan uitgevers.

2. Welke waarden en belangen worden gediend met het toezicht?

a. Het toezichthoudend bestuur ziet toe op de uitvoering van regelingen:

Uitgevers mogen ervan uitgaan dat het toezichthoudend bestuur op een professionele wijze toezicht houdt op de uitvoering van de regelingen en de wijze waarop hun mandaat ingezet wordt. De uitvoering ligt in handen van de directie, het toezichthoudend bestuur houdt toezicht op deze uitvoering. Deze werkwijze is vastgelegd in een bestuurs- en directiereglement. Het toezichthoudend bestuur stelt repartitiereglementen vast, op basis waarvan PRO de gelden beschikbaar stelt aan uitgevers. Deze documenten zijn beschikbaar via de website. Het bestuur evalueert deze reglementen minimaal eens in de drie jaar.

b. Optimale incasso en beheersen van kosten:

Uitgevers hebben belang bij het optimaliseren van de incasso en het beheersen van de kosten. De inhoudingen, noodzakelijk om de uitvoering van de regelingen te financieren, worden in nauw overleg met het toezichthoudend bestuur vastgesteld.

c. Het toezichthoudend bestuur ziet toe op de afweging van belangen tussen uitgevers en gebruikers:

Het toezichthoudend bestuur ziet toe op de balans in de regelingen tussen uitgevers en gebruikers en op de uitvoering van de verdeling van gelden.

3. De doelen en de focus van het toezicht

Stichting PRO ondersteunt de toenemende roep om openheid over de gevolgde werkprocessen en de garanties dat de uitvoering van regelingen op een correcte manier verloopt. Doelstelling van het toezichthoudend bestuur is de continue verbetering van de positie van uitgevers binnen deze regelingen en continue verbetering in de uitvoering van de verdeling van gelden.

4. De manier waarop toezicht wordt gehouden, zowel in structuur als cultuur

- a. De zeggenschap over de materiële bevoegdheden met betrekking tot het beheer berust bij het bestuur van Stichting PRO. In statuten is vastgelegd wat de rol is van het bestuur. Daarnaast is er tevens een bestuursreglement;
- a. Stichting PRO opereert conform het zogenoemde Bestuur + directiemodel. PRO heeft een formele scheiding tussen het (toezichthoudend) bestuur en de directie, alsmede tussen de directie en de feitelijke uitvoering van de operationele processen door medewerkers van Cedar B.V.;
- b. Stichting PRO hanteert de Governancecode CBO's als uitgangspunt voor goed bestuur;
- c. Het toezichthoudend bestuur neemt een kritisch controlerend en/of constructief adviserend houding aan. Om de controlerende rol van het bestuur te optimaliseren, wordt er gewerkt met een risico-analyse. Deze analyse wordt voor het eerst in 2023 vastgesteld en jaarlijks geëvalueerd
- d. Toezichthouders houden toezicht op de organisatie (intern gericht). Hun externe rol is beperkt en alleen in specifieke situaties (bijvoorbeeld in de onderhandelingen met andere CBO's of als ambassadeurs namens het collectief beheer).

5. De informatie die het toezichthoudend orgaan wenst te ontvangen en de wijze waarop en tijdigheid waarmee deze informatie wordt verkregen

- a. Directie rapporteert minimaal tweejaarlijks aan het toezichthoudend bestuur over de uitvoering van de diverse regelingen en de gemaakte afwegingen daarbij;
- b. Er wordt jaarlijks een jaarverslag, waaronder een jaarrekening en transparantie-verslag aangeboden aan het toezichthoudend bestuur;
- c. Er vindt geregeld overleg plaats tussen voorzitter en directeur.

6. Verantwoording aan stakeholders

Stichting PRO kent een groot aantal stakeholders: de rechthebbende uitgevers, individueel en vertegenwoordigd in organisaties zoals de groepen binnen de Mediafederatie en NDP Nieuwsmedia; alle stichtingen waar Stichting PRO mee samenwerkt: Reprorecht, Leenrecht en Thuiskopie; Cedar als uitvoeringsorganisatie; Het CvTA als toezichthouder namens de overheid; VOICE als de brancheorganisatie voor CBO's. De verantwoording aan en contacten met stakeholders ziet er volgt uit:

- a. Stichting PRO voldoet als auteursrechtenorganisatie aan de eisen van de 'Wet Toezicht en geschillenbeslechting collectieve beheersorganisaties auteurs- en naburige rechten' en valt op basis van deze wet onder het toezicht van het College van Toezicht op auteursrechtorganisaties (CvTA);
- b. Stichting PRO is lid van VOICE en verbindt zich hiermee aan de Gedragscode voor Collectieve Beheersorganisaties;
- c. Stichting PRO heeft het 'Keurmerk CBO';
- d. Stichting PRO hanteert de Wet normering topinkomens voor de leden van het orgaan dat de toezichtfunctie uitoefent en de personen die zijn belast met de dagelijkse leiding;
- e. Tot de kring van belanghebbenden van Stichting PRO behoren de rechthebbenden uitgevers van wie de rechten worden beheerd;
- f. In het verslagjaar is overleg gevoerd met CvTA, Mediafederatie en accountants;
- g. Een onafhankelijke accountant controleert de jaarrekening;
- h. Bestuur koppelt wanneer nodig, en voor zover mogelijk, terug aan de achterban. De achterban wordt daarnaast op de hoogte gehouden van nieuwe ontwikkelingen en van het proces van uitbetalingen door middel van een nieuwsbrief die een aantal keer per jaar verschijnt;
- i. Er wordt jaarlijks een jaarverslag, waaronder een jaarrekening en transparantie-verslag gepresenteerd op de website;

- j. Het bestuur ziet toe op de balans tussen transparantie en het zijn van een betrouwbare partner. Voor het verdelen van gelden onder uitgevers worden vaak gevoelige (markt)gegevens gebruikt (zoals bijvoorbeeld omzetgegevens), die niet gedeeld mogen worden. Daarnaast verwachten uitgevers dat Stichting PRO zich als betrouwbare partner opstelt op het moment dat er informatie wordt gedeeld. Het toezichthoudend bestuur waakt er binnen deze kaders voor dat Stichting PRO haar taken veilig en betrouwbaar uitvoert.
- 7. De manier waarop het toezichthoudend orgaan naar zichzelf kijkt. Welke kennis, expertise en/of netwerk zijn nodig?
  - a. De bestuurders zijn allen vertegenwoordigers namens uitgevers of groepen uitgevers, die zoveel mogelijk een afspiegeling vormen van de achterban van Stichting PRO. Het bestuur kent een onafhankelijke voorzitter.
  - b. Jaarlijks evalueert het bestuur haar eigen functioneren;
  - c. Profielschetsen van voorzitter en bestuurders zijn beschikbaar via de website. Leden van het bestuur voeren deze taak onbezoldigd uit. Uitzondering is de onafhankelijke voorzitter van PRO;
  - d. Het toezichthoudend bestuur streeft naar om een goede mix van expertises op het gebied van bedrijfsvoering (bestuursleden vanuit bijvoorbeeld staffuncties bij uitgevers) en kennis van de markt (uitgever) en streeft naar een gezonde man/vrouw mix;
  - e. Stichting PRO werkt aan een integere en open cultuur door onder andere alle nevenfuncties van bestuurders en directie in kaart te brengen en ieder jaar te presenteren.
  - f. Governance Code CBO's

Zelfevaluatie bestuur

Bestuursvergaderingen: Uit de uitkomsten van de enquête blijkt dat de bestuursleden zeer positief zijn over de bestuursvergaderingen. De vergaderingen zijn doelgericht en de leden komen goed voorbereid naar de vergadering. Daarnaast is de (gespreks-)sfeer goed en worden conflicten goed opgelost. Men vindt dat genomen besluiten worden opgevolgd en/of gerealiseerd. Daarnaast is men het eens dat de huidige structuur met een toezichthoudend bestuur goed werkt. De taken tussen toezicht en uitvoering is voldoende gescheiden. Het proces van besluitvorming tussen de secties en het toezichthoudend bestuur kan nog beter worden ingericht. Er zijn veel onderwerpen op de agenda van het toezichthoudend bestuur. De mogelijkheid wordt onderzocht om meer te vergaderen of minder punten te agenderen.

Voorzitter: De bestuursleden zijn tevreden over het functioneren van de voorzitter. De profielschets van de voorzitter is up-to-date.

Bestuursleden: De samenstelling van het bestuur weerspiegelt de doelstelling van Stichting PRO. Daarbij weten de bestuursleden de individuele belangen van hun achterban en het collectieve belang van Stichting PRO goed te scheiden. De leden functioneren voldoende onafhankelijk van elkaar.

De onderlinge samenwerking met besturen van andere CBO's is verbeterd: deze wordt resultaatgerichter, professioneler en minder zoekend ervaren. Overleg met andere externe belanghebbenden wordt als verbeterpunt benoemd. De overeenstemming van besluiten met de verschillende groepen van de Mediafederatie is tevens een punt van zorg. Daarnaast wordt de betrokkenheid van individuele uitgevers bij Stichting PRO als zeer matig ervaren. Er wordt geadviseerd dit te verbeteren d.m.v.: de nieuwsbrief, op bezoek gaan bij grootste uitgevers, uitbreiden communicatie, presentatie Stichting PRO op jaarvergaderingen brancheverenigingen en het organiseren van bijeenkomsten.

Organisatie Stichting PRO: Alle bestuursleden zijn zeer tevreden over de organisatorische kant van Stichting PRO. De verhouding tussen het bestuur en de directeur is goed. Het bestuur heeft voldoende kennis van de financiële situatie van Stichting PRO. De vergaderstukken en informatievoorziening is op een goed niveau.

Integer bestuur: De bestuursleden hebben geen financiële belangen met organisaties die (in)directe relaties met de CBO hebben, en ook geen familie- of vriendschapsbetrekkingen te hebben met een aanbieder van diensten aan de CBO. Ook hebben zij geen substantiële giften aangenomen (van meer dan 50 euro) in hun functie als bestuurslid. Ook zijn alle bestuursleden ervan op de hoogte dat zulke betrokkenheden en belangenverstremgeling altijd gemeld dienen te worden bij de voorzitter. De bestuursleden zijn met name te spreken over de governance cursus voor CBO's en de vrijheid om elkaar aan te spreken bij onduidelijkheden.

Governance: De huidige werking van de besturing en het toezicht c.q. toezicht wordt omschreven als 'professioneel', 'verantwoordelijkheid wordt genomen' en 'eerlijk naar rechthebbers'. De bestuursleden vinden dat governance helpt bij het realiseren van de doelen van Stichting PRO.

Bestuursmodel

Door aanpassingen in de wet Toezicht (WTCBO) die op 26 november 2016 van kracht is geworden, dient er een onderscheid gemaakt te worden tussen de toezichtfunctie en de dagelijkse leiding. Deze twee rollen kunnen niet meer door een enkel bestuur worden uitgevoerd. In dat licht heeft Stichting PRO voldaan aan de vereisten op het gebied van governance door het bestuur te belasten met de toezichtfunctie en in te richten als toezichtorgaan en daarnaast een directeur verantwoordelijk te maken voor de dagelijkse leiding. Daarbij heeft Stichting PRO in overleg met het CvTA vastgesteld dat het mogelijk moet zijn om een dergelijk toezichtorgaan te blijven belasten met de status van stichtingsbestuur conform het BW. Het CvTA kon akkoord gaan met dit voorstel indien deze beperkingen van de bevoegdheden van het bestuur (optredend als toezichtfunctie) en de gepaste afstand van dit bestuur (optredend als toezichtfunctie) tot het uitvoeren van de dagelijkse leiding in opzet (statuten, reglementen) en in werking (besluitvorming, handelingen) wordt ingericht en nageleefd. Stichting PRO hanteert het bestuur + directiemodel.

Middelenbeheer

Door het bestuur van de Stichting PRO is in het Statuut middelenbeheer beleid vastgesteld voor het beheer van de beschikbare liquide middelen. Het Statuut wordt gebruikt om de afspraken tussen de stichting, Cedar B.V. en banken voor het beheer van de liquide middelen te formaliseren. Zoals vastgelegd in het Statuut middelenbeheer van de stichting dienen de voor beheer van de liquide middelen van de stichting gekozen producten een grote mate van zekerheid te geven met betrekking tot het garanderen van de hoofdsom op einddatum van de belegging. De beoordeling hiervan wordt gedaan op basis van de criteria welke zijn afgeleid van de Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet FIDO). Stichting PRO heeft de uitvoerende werkzaamheden met betrekking tot (onder meer) de inkomende en uitgaande geldstromen uitbesteed aan Cedar. Voor het uitvoeren van deze werkzaamheden is Cedar tekenbevoegd voor de bankrekeningen van de stichting.

Klachten en bezwaren rechthebbenden

Er is een separaat orgaan gecreëerd dat belast is met de behandeling van klachten en bezwaren van rechthebbenden. De heer Theo Röell (vicepresident Rechtbank Haarlem) is aangewezen als voorzitter van deze geschillencommissie.

Sociaal cultureel beleid

Het beleid van de Stichting is om zoveel als mogelijk gelden direct aan te bieden aan uitgevers. Stichting PRO voert zelf geen sociaal culturele activiteiten uit. Wel worden er indirect gelden beschikbaar gesteld. Zo worden Reprerechtgelden voor uitgevers van algemene boeken en publiekstijdschriften ter beschikking gesteld aan respectievelijk de groep GAU en MMA van de Mediafederatie. Daarnaast wordt een groot deel van de VOI@E contributie gebruikt voor de financiering van de activiteiten van Brein (piraterijbestrijding). Een vertegenwoordiger namens de uitgevers heeft zitting in het toezichthoudende bestuur van Brein.

Reservering claims rechthebbenden

Beschikbare gelden worden zo spoedig mogelijk uitgekeerd aan uitgevers. Door de aard van de regelingen en het feit dat Stichting PRO aan uitgevers uitkeert, is het aandeel van onbekende rechthebbenden zeer gering. Dit aandeel blijft drie jaar lang beschikbaar voor de individuele rechthebbende, in deze periode probeert Stichting PRO de uitgever te achterhalen en kan de uitgever de gelden claimen. Na de periode van drie jaar worden niet uitgekeerde gelden alsnog toegevoegd aan de repartitie van het volgende jaar. Er wordt

geen reservering opgebouwd voor claims van rechthebbenden die zich melden na deze periode van drie jaar. Er is in dit verslagjaar € 35.000 aan leenrechtgelden ouder dan drie jaar toegevoegd aan de repartitie. Dit betreft over het algemeen gelden die dermate beperkt zijn dat deze niet worden aangeboden aan rechthebbenden (minder dan 50 euro in drie jaar). Positief in dit verband is te melden dat het aantal rechthebbenden in het verslag jaar is gestegen naar 1.141 (2021: 991) Voor de verdeling van Thuiskopiegelden geldt dat bij de start van de verdeling in 2018, er een reservering is aangehouden voor die uitgevers die (nog) niet bekend zijn. Die reservering bedroeg 10% (€ 409.000). Inmiddels is deze reservering alsnog uitgekeerd of vrijgevallen (toegevoegd aan de verdeling).

Kostennorm ketenkosten

Het Toezichhoudend Bestuur, ondersteunt door de verschillende secties, ziet toe op de uitvoering van de verschillende regelingen. De bestuurders zijn allen vertegenwoordigers namens uitgevers. Zij hebben namens hun achterban direct belang bij het optimaliseren van de incasso en het beheersen van de kosten. De inhoudingen, noodzakelijk om de uitvoering van de regelingen te financieren, worden in nauw overleg met de verschillende secties vastgesteld. De kosten die noodzakelijk zijn om een regeling niet overschreden.

De uitbetaling van de Leenrechtgelden gebeurt met een inhouding van 7,5%. Stichting Leenrecht hanteert een inhoudingspercentage van 6%. De totale ketenkosten, van facturatie van de bibliotheken tot aan repartitie aan de uitgevers, blijven hierdoor binnen de gewenste 15%.

De uitbetaling van de Thuiskopiegelden gebeurt met een inhouding van 7,5%. Stichting de Thuiskopie hanteert een inhoudingspercentage van 5%. De totale ketenkosten, van facturatie tot aan repartitie aan de uitgevers, blijven hierdoor binnen de gewenste 15%.

De uitbetaling van de reprogelden gebeurt met een inhouding van 3,0%. Stichting Reprorecht hanteert een inhoudingspercentage van 14%. De totale ketenkosten, van facturatie tot aan repartitie aan de uitgevers, komen hierdoor uit op ongeveer 17%, net boven de normstelling van 15%. De verklaring hiervan ligt in de fijnmazige facturatie door Stichting Reprorecht met een groot aantal gefactureerde relaties en relatief lage gemiddelde factuurbedragen.

Weigering licenties

Met de afwikkeling in 2020 van de activiteiten van de sectie CLIP is Stichting PRO een verdeelorganisatie geworden die geen licenties meer aan gebruikers verstrekt.

Transparantieverlag

Op grond van de Wet Toezicht en geschillenbeslechting collectieve beheersorganisaties en het Besluit transparantieverlag richtlijn collectief beheer moeten collectieve beheersorganisaties verdergaande informatie publiceren dan op basis van BW2 Titel 9 vereist is. Deze publicatieplicht betreft het zogeheten transparantieverlag, dat onderdeel uitmaakt van het directieverlag.

Een aantal vereisten voor het transparantieverlag zijn op grond van andere wet- en regelgeving reeds elders in het jaarverslag opgenomen:

- het kasstroomoverzicht is opgenomen op blz. 28
- informatie over licentieweigeringen is opgenomen op blz. 13
- informatie over de wettelijke en bestuurlijke structuur is opgenomen op blz. 6
- het overzicht van verbonden partijen is opgenomen op blz. 30
- de beloning van bestuursleden en de personen belast met de dagelijkse leiding is opgenomen op blz. 35
- de rechtenopbrengsten per rechtencategorie is opgenomen op blz. 13

De overige vereisten voor het transparantieverlag worden hieronder toegelicht.

Toerekening bedrijfslasten naar rechtencategorie

	Leenrecht	Thuis kopie	Reprorecht	Totaal
Bedrijfslasten	163	92	280	535
Inhouding SoCu	0	0	0	0
Rechtenopbrengst	3.541	924	13.582	18.047
Kostenpercentage	4,6%	10,0%	2,1%	3,0%

De inhoudingspercentages voor administratievergoedingen op repartities zijn opgenomen op blz. 9 en 10.

Te verdelen rechten

Een aantal specifieke eisen zijn van toepassing op de presentatie in het transparantieverslag van de aan rechthebbenden verschuldigde bedragen.

Te verdelen 1/1	186	102	21	309
Rechtenopbrengst	3.541	924	13.582	18.047
Overige mutaties	3	8	199	210
Beschikbaar voor verdeling	3.730	1.034	13.802	18.566
In verdeling genomen boekjaar	3.571	1.024	13.783	18.378
Eerder in verdeling genomen	120	10	19	149
Nog niet in verdeling genomen	39	0	0	39
Repartitie	3.575	1.024	13.752	18.351
Te verdelen 31/12	155	10	50	215
- nog niet in verdeling	39	0	0	39
- relatie onbekend	42	0	0	42
- relatie bekend/reserveringen	74	10	50	134

De nog niet in verdeling genomen bedragen vallen binnen de wettelijke doorbetalingstermijnen. Deze termijnen van negen maanden na afloop van het jaar van ontvangst van de gelden (voor rechtstreeks van betalingsplichtigen ontvangen gelden) en zes maanden na ontvangst van gelden van andere CBO's zijn in 2022 gehaald.

Rechtenopbrengsten van en repartitie aan andere CBO's

In onderstaand overzicht zijn de van andere CBO's netto ontvangen en aan hen uitgekeerde bedragen per rechtencategorie opgenomen. Op deze bedragen zijn de gebruikelijke inhoudingspercentages berekend.

		Netto rechten opbrengst	Bruto repartitie	Ingehouden adm.vergoeding
Stichting Leenrecht	Leenrecht	3.510	0	
Stichting de Thuis kopie	Thuis kopie	924	0	
Stichting Lira	Leenrecht	31	0	
Stichting Reprorecht	Reprorecht	13.582	0	
Stichting UvO	Thuis kopie	0	133	-10
CCC	Leenrecht	0	10	-1
PLS	Leenrecht	0	41	-3
VG Wort	Leenrecht	0	2	0

Gesloten vertegenwoordigingsovereenkomsten

- Stichting PRO is aangewezen door Stichting Thuis kopie, Stichting Leenrecht en Stichting Reprorecht;
- Stichting PRO en Stichting Reprorecht kennen een relatie waarbij er een mandaatovereenkomst is gesloten tussen Stichting PRO en Stichting Reprorecht. Dit valt onder de sectie PRO Mandaat;
- Met de buitenlandse organisaties (CCC/PLS/Copydan/VGWort en Sofia) zijn voor de verdeling van Leenrechtgelden overeenkomsten gesloten. De Belgische uitgevers ontvangen de Leenrechtgelden direct via Stichting PRO.
- Stichting Lira int mede ten behoeve Stichting PRO de LiteROMgelden bij NBD Biblion.

Overige voordelen bestuursleden en directie

Bestuursleden en directie genieten geen overige voordelen. Bestuursleden en directie ontvangen geen (€ 0) uitgevers aandelen vanuit de verdelingen van Stichting PRO.

Risicobeheersing

Het bestuur van Stichting PRO is zich bewust van de risico's die het gevolg zijn van haar activiteiten als collectieve beheersorganisatie. Stichting PRO maakt voor haar operationele activiteiten gebruik van de diensten van Cedar B.V. Bestuur en directie van Stichting PRO zijn verantwoordelijk voor het in overleg met Cedar onderkennen, analyseren en beheersen van de risico's. De risico's worden onderverdeeld naar strategische, governance, financiële en operationele risico's. De risicobereidheid van de stichting om haar doelstellingen te bereiken kan getypeerd worden als risicomijdend. Voor gesignaleerde risico's worden maatregelen ter reducering getroffen.

Strategische risico's: Stichting PRO is sterk afhankelijk van wet- en regelgeving op auteursrechtelijk gebied, alsmede van (technologische) ontwikkelingen in het gebruik van auteursrechtelijk beschermde werken.

Governance risico's: Stichting PRO moet als auteursrechtenorganisatie voldoen aan de eisen van de 'Wet toezicht en geschillenbeslechting collectieve beheersorganisaties auteurs- en naburige rechten' en valt op basis van deze wet onder het toezicht van het CvTA. Ook is de WNT van toepassing op de bezoldiging van topfunctionarissen. Stichting PRO heeft een formele scheiding tussen het (toezichthoudend) bestuur en de directie, alsmede tussen de directie en de feitelijke uitvoering van de operationele processen door medewerkers van Cedar. De rolverdeling tussen bestuur en directie is vastgelegd in het Bestuurs- en Directiereglement.

Financiële risico's: Stichting PRO verdeelt en beheert omvangrijke geldstromen. In de operationele en financiële processen zijn diverse maatregelen van interne controle getroffen, waaronder controle-technische functiescheidingen en gelimiteerde tekenbevoegdheden. De gelden worden ontvangen van andere collectieve beheersorganisaties en worden geïnd in euro's en op kasbasis verantwoord. De gelden staan uit bij meerdere grote banken in Nederland en zijn direct opeisbaar. Het bestuur van Stichting PRO heeft een Statuut middelenbeheer vastgesteld waarin het beleid met betrekking tot het beheer en beleggen van de beschikbare gelden is vastgelegd. Met betrekking tot het beheerde vermogen is gekozen voor een risicomijdend middelenbeheer. Voor het middelenbeheer zal Cedar B.V. bij de uitvoering van taken de uitgangspunten zoals neergelegd in het Statuut middelenbeheer volgen en respecteren. De verantwoordelijkheid voor het middelenbeheer en het beleggingsresultaat ligt bij het bestuur van Stichting PRO. De uitvoering van het vastgestelde beleid ligt bij de directie van Stichting PRO en de controller van Cedar B.V. .

Operationele risico's: Stichting PRO keert vergoedingen uit aan een groot aantal uitgevers en voor divers gebruik van auteursrechtelijk beschermde werken. De operationele processen zijn ingericht op basis van de door het bestuur vastgestelde en door het CvTA goedgekeurde repartitiereglementen. De stichting maakt gebruik van de dienstverlening van Cedar, waarbij gebruik gemaakt wordt van complexe geautomatiseerde systemen. De beschikbaarheid en betrouwbaarheid van deze systemen is van groot belang. Binnen Cedar B.V. zijn maatregelen van interne beheersing getroffen om dit te waarborgen

1.5 Kerncijfers rechtenopbrengsten en repartitie

Bedragen * € 1.000

	<u>2022</u>	<u>2021</u>	<u>2020</u>	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Rechtenopbrengsten					
Leenrechtgelden	3.541	2.066	2.712	2.745	3.428
CLIP	0	0	32	314	373
Thuiskopiegelden	924	639	670	873	1.162
Reprogelden	<u>13.582</u>	<u>14.040</u>	<u>14.585</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Totaal	<u>18.047</u>	<u>16.745</u>	<u>17.999</u>	<u>3.932</u>	<u>4.963</u>
Repartitie					
Leenrechtgelden	3.372	1.902	2.867	2.551	3.206
CLIP	0	0	298	256	275
Thuiskopiegelden	948	689	938	1.555	3.134
Reprogelden	<u>13.345</u>	<u>13.833</u>	<u>13.911</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Totaal netto repartitie	<u>17.665</u>	<u>16.424</u>	<u>18.014</u>	<u>4.362</u>	<u>6.615</u>
Ingehouden administratievergoeding	<u>686</u>	<u>641</u>	<u>752</u>	<u>379</u>	<u>562</u>
Totaal	<u>18.351</u>	<u>17.065</u>	<u>18.766</u>	<u>4.741</u>	<u>7.177</u>
Te verdelen rechten					
Leenrechtgelden	155	186	182	257	264
CLIP	0	0	0	181	164
Thuiskopiegelden	10	102	198	517	1.264
Reprogelden	<u>50</u>	<u>21</u>	<u>235</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Totaal	<u>215</u>	<u>309</u>	<u>615</u>	<u>955</u>	<u>1.692</u>
Te verdelen rechten per tijdvak					
2018 en ouder	24	160	388	523	61
2019	0	46	46	198	142
2020	42	56	181	234	564
2021	29	47	0	0	925
2022	<u>120</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Totaal	<u>215</u>	<u>309</u>	<u>615</u>	<u>955</u>	<u>1.692</u>

1.6 Toelichting - Sectie PRO leenrechtvergoeding Uitgevers

<i>Bedragen * € 1.000</i>	2022	2021	2020	2019	2018
Rechtenopbrengsten					
Geschriften	3.360	1.854	2.475	2.502	3.190
Periodieken	144	166	220	222	211
Multimedia	6	9	17	21	27
Literomgelden	31	37	0	0	0
	<u>3.541</u>	<u>2.066</u>	<u>2.712</u>	<u>2.745</u>	<u>3.428</u>
Repartitie					
Geschriften	3.198	1.707	2.590	2.315	2.944
Periodieken	136	152	236	204	206
Multimedia	12	11	41	32	56
Literomgelden	26	32	0	0	0
Totaal netto repartitie	<u>3.372</u>	<u>1.902</u>	<u>2.867</u>	<u>2.551</u>	<u>3.206</u>
Ingehouden administratievergoeding	203	157	210	208	260
	<u>3.575</u>	<u>2.059</u>	<u>3.077</u>	<u>2.759</u>	<u>3.466</u>
Te verdelen rechten					
Geschriften	123	145	138	184	182
Periodieken	10	13	14	21	19
Multimedia	21	27	30	52	63
Literomgelden	1	1	0	0	0
	<u>155</u>	<u>186</u>	<u>182</u>	<u>257</u>	<u>264</u>

Sectie PRO leenrechtvergoeding Uitgevers

Openbare bibliotheken betalen voor het uitlenen van werken een vergoeding aan Stichting Leenrecht. Het gaat daarbij om boeken, tijdschriften en multimediatproducten. Daarvan wordt het aan uitgevers toekomende deel door de sectie PRO Uitgeversaandelen Leenrecht (PLU) van Stichting PRO verdeeld. De repartitie van de gelden vindt eenmaal per jaar plaats. De verdeling van gelden is gebaseerd op de daadwerkelijke uitleningen. Van tientallen miljoenen uitleningen is bekend om welke werken het gaat. Hierdoor is het mogelijk om deze gelden titelspecifiek uit te keren aan uitgevers.

De sectie vergadert tweemaal per jaar. Hieronder vindt u een overzicht van de belangrijkste gebeurtenissen en ontwikkelingen in het verslagjaar.

Rechtenopbrengsten en repartitie

Gelden die door Stichting Leenrecht worden geïncasseerd, zijn gebaseerd op het aantal uitleningen in het voorafgaande jaar. De sluiting van de bibliotheken in 2021 heeft uiteraard een negatief effect op het aantal uitleningen en derhalve op de gelden die uiteindelijk aangeboden worden aan uitgevers. De reguliere uitkering aan uitgevers bedroeg in 2018 nog € 3,3 miljoen. In 2022 bedraagt de reguliere uitkering € 1,7 miljoen. Voor de komende periode is het haast ondenkbaar dat bibliotheken nog met sluitingen worden geconfronteerd. Daarom is de verwachting dat de komende jaren een reguliere leenrechtuitkering van rond de € 2,5 miljoen aangeboden kan worden aan uitgevers.

De rechtenopbrengst in de leenrechtregeling staan overigens, los van de coronapandemie, structureel onder druk. Jaarlijks daalt de totale incasso van Stichting Leenrecht. Deze structurele daling wordt veroorzaakt door een scala aan ontwikkelingen. Een logische verklaring is dat er minder werken worden uitgeleend. Dat is echter maar een deel van de oorzaak van de dalende incasso. Zo worden de verlengingen sinds enige jaren niet meer afgerekend. De bezuinigingen op bibliotheken leiden tot sluitingen van de kleine vestigingen. Daarnaast heeft een deel van de bibliotheken besloten de collectie onder te brengen bij schoolbibliotheken: de bibliotheek op school (dBos). Deze schoolbibliotheken zijn bij wet vrijgesteld van het betalen van de leenrechtvergoeding waardoor deze uitleningen niet meer (volledig) worden geregistreerd en afgerekend.

In 2022 is na jarenlang overleg een regeling overeengekomen waarbij er een eenmalige vergoeding vanuit het Ministerie van OCW is aangeboden aan rechthebbenden. Het uitgeversaandeel van deze vergoeding bedraagt € 1,7 miljoen. Een bijzonder succes. De eenmalige vergoeding is door Stichting PRO tegen een lager inhoudspercentage verdeelt aan rechthebbenden. Door deze eenmalige uitkering komt de totale incasso en verdeling uit op € 3,5 miljoen. Alle stakeholders werken nu, met dezelfde energie als de afgelopen jaren, aan een structurele oplossing.

1.7 Toelichting –Sectie PRO Thuis kopie

<i>Bedragen * € 1.000</i>	2022	2021	2020	2019	2018
Rechtenopbrengsten					
Thuis kopie gelden	924	639	670	873	1.162
Repartitie					
Educatieve geschriften	123	95	113	202	0
Dagbladen/Nieuws sites	720	508	709	1.178	2.738
Tijdschriften/Consumentenwebsites	105	86	116	175	396
Totaal netto repartitie	948	689	938	1.555	3.134
Ingehouden administratievergoeding	76	56	76	126	254
Totaal	1.024	745	1.014	1.681	3.388
Te verdelen rechten					
Thuis kopie gelden onverdeeld/reservering	0	93	197	516	653
Dagbladen/Nieuws sites	10	9	0	0	534
Tijdschriften/Consumentenwebsites	0	0	1	1	77
	10	102	198	517	1.264

Sectie PRO Thuis kopie

Volgens de Nederlandse Auteurswet, artikel 16b lid 1 en artikel 16c lid 1, en de Wet op de Naburige rechten, artikel 10, wordt het 'reproducen van een werk van letterkunde, wetenschap of kunst' niet beschouwd als inbreuk op het recht van de maker of de uitvoerende kunstenaar ervan, mits aan alle daarvoor geldende voorwaarden is voldaan. Een van de belangrijkste voorwaarden is het afdragen van een billijke vergoeding. Stichting de Thuis kopie incasseert deze vergoeding en heeft Stichting PRO aangewezen om het uitgevers-aandeel uit te keren.

In 2018 heeft Stichting PRO voor het eerst de thuis kopiegelden aan kunnen bieden aan uitgevers en producenten. De verdeling binnen thuis kopie wordt deels gebaseerd op onderzoek naar de opslag van content. Vervolgens ontvangt Stichting PRO het uitgevers-aandeel binnen de categorie geschriften. De gelden worden vervolgens onderverdeeld op basis van de gegevens die beschikbaar zijn over de directe digitale consumentenomzet per categorie. Vervolgens zijn binnen deze categorieën de omzetten van uitgevers opgevraagd.

Het aandeel voor de educatieve uitgevers is toegevoegd aan de repartitie van de readergelden (stichting UvO).

Rechtenopbrengsten en repartitie

In dit verslagjaar is er € 924.000 aangeboden door Thuis kopie (2021: € 639.000). De stijging wordt veroorzaakt doordat de incasso vanuit Thuis kopie is gestegen. Daarnaast is er een aangepaste verdeelsleutel toegepast binnen Thuis kopie. Daardoor is het aandeel geschriften gestegen waar uitgevers van profiteren.

HP/Reprobelfix

Het aandeel voor uitgevers is gecorrigeerd op basis van de gegevens over het aandeel makers in loondienst. Immers, de HP/Reprobeldiscussie (waarbij de Europese rechter bepaalde dat uitgevers geen rechthebbenden zijn van vergoedingen uit wettelijke regelingen, bekend als het HP/Reprobel arrest) is van toepassing op de wettelijke thuis kopieregeling waardoor er alleen een aandeel beschikbaar is voor makers. Voor uitgevers betekent dit dat er een aandeel wordt berekend op basis van het aandeel makers in loondienst (op basis van het werkgeversauteursrecht) binnen een bepaalde sector.

Inmiddels is er echter een nieuwe juridische werkelijkheid. De Nederlandse wetgever heeft de zogenoemde HP/Reprobelfix geïmplementeerd waardoor uitgevers wederom gelden kunnen ontvangen uit dit soort collectieve regelingen. In 2022 heeft Stichting PRO met Stichting Lira (CBO van tekstmakers) en Pictoright (CBO van beeldmakers) overeenstemming bereikt over deze verdeling. Afsproken is om de reguliere 50/50 verdeling tussen makers en uitgevers te hanteren. Die overeenstemming is een belangrijk succes en leidt tot een situatie waarbij uitgevers vanuit de thuis kopieregeling een redelijke vergoeding ontvangen. Dit akkoord ligt echter al geruime tijd ter goedkeuring bij het CvTA. De hoop en de verwachting is dat het CvTA alsnog op korte termijn de afspraak accordeert.

Regeling Thuis kopie onder druk

De regeling staat praktisch continu ter discussie. Er is discussie over de wijze waarop de Nederlandse wetgever Europese richtlijnen implementeert (er wordt bij elke herziening serieus overwogen om het verbodsrecht in te voeren om af te zijn van deze heffing). Maar er is tevens discussie over de wijze waarop gebruikers privé kopieën kunnen maken, op welke apparaten en in hoeverre dit gebruik nog onder de thuis kopie-exceptie valt. Het gebruik verandert immers dermate snel, dat er veel rechtszaken over deze heffing zijn -en nog worden- gevoerd, zowel op nationaal als internationaal niveau. Daarnaast is de discussie over de verdeelsleutel binnen Thuis kopie (welke groepen rechthebbenden krijgen welk aandeel) nog niet afgrond.

1.8 Toelichting – Sectie PRO Reprorecht (PRO Mandaat)

Bedragen * € 1.000

	<u>2022</u>	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Rechtenopbrengsten			
Reprogeden Tekst	9.538	11.947	11.094
Reprogeden Beeld	4.044	2.093	3.491
	<u>13.582</u>	<u>14.040</u>	<u>14.585</u>
Repartitie			
Vak en wetenschap	5.689	6.053	4.970
Schoolboeken	4.128	4.607	3.554
Kranten	2.256	2.001	4.163
Algemene boeken	676	803	522
Publiekstijdschriften	596	369	702
Totaal netto repartitie	<u>13.345</u>	<u>13.833</u>	<u>13.911</u>
Ingehouden administratievergoeding	407	428	430
Totaal	<u>13.752</u>	<u>14.261</u>	<u>14.341</u>
Te verdelen rechten			
Vak en wetenschap	10	9	226
Schoolboeken	40	12	9
Kranten	0	0	0
Algemene boeken	0	0	0
Publiekstijdschriften	0	0	0
	<u>50</u>	<u>21</u>	<u>235</u>

Sectie PRO Reprorecht (PRO Mandaat)

De Reprorechtregeling voor het bedrijfsleven is in 2013 uitgebreid waardoor de mogelijkheid is gecreëerd om naast fotokopiëren ook het digitaal hergebruik af te rekenen met Stichting Reprorecht. Stichting Reprorecht vertegenwoordigt voor het analoge hergebruik (fotokopieën), alle uitgevers dankzij een wettelijke aanwijzing. Mandaten van groepen rechthebbenden zijn echter onontbeerlijk om tevens het digitale hergebruik in het bedrijfsleven te kunnen faciliteren. PRO Mandaat heeft deze mandaten verworven bij de uitgevers en vervolgens Stichting Reprorecht de opdracht gegeven om namens de uitgevers de regeling uit te voeren. Op basis van de huidige verdeling van Reprorechtgelden, vertegenwoordigt PRO Mandaat praktisch 100% van de uitgeversaandelen doordat meer dan 500 uitgevers een mandaat hebben afgegeven.

De afgelopen jaren is er discussie gevoerd tussen alle groepen rechthebbenden binnen Stichting Reprorecht over de verdeling. Dit heeft uiteindelijk geleid tot een situatie waarbij de makers de gelden voor de categorie vak-, educatief en wetenschappelijke bladen en boeken uitgekeerd krijgen via Lira, en de uitgevers hun aandelen via Stichting PRO. De systematiek voor de verdeling aan uitgevers is ongewijzigd ten opzichte van de systematiek die Stichting Reprorecht hanteerde. Op basis van onderzoek is er inzicht welke type content in welke verhouding wordt gebruikt. Binnen deze categorieën geven uitgevers vervolgens hun omzet op.

Rechtenopbrengsten en repartitie

Totaal is er € 13,6 miljoen ontvangen vanuit Stichting Reprorecht. Dit jaar is het eerst een volledige 50/50 verdeling toegepast op het aandeel van beeld. Hierdoor ontvangen uitgevers ook in deze categorie een redelijke vergoeding. Alhoewel de afgelopen drie jaar anders doet vermoeden, is de verwachting dat de reguliere reprorechtincasso in de komende jaren lager zal zijn. De afgelopen jaren zijn er enkele incidentele bedragen uitgekeerd door Stichting Reprorecht.

Begroting 2023*(bedragen x € 1.000)*

	<u>Bedrag</u>
Netto omzet	
Administratievergoeding	<u>631</u>
Som der bedrijfsopbrengsten	<u><u>631</u></u>
Kosten Cedar	391
Bestuurskosten	36
Adviseurskosten	53
Kosten marktonderzoek	0
Kosten contributies en bijdragen	75
Overige bedrijfslasten	<u>59</u>
Som der bedrijfslasten	<u><u>614</u></u>
Exploitatieresultaat	17
Financieel resultaat	3
Resultaat	<u><u>20</u></u>

2 Jaarrekening

1.1 Balans per 31 december 2022

(Na resultaatbestemming, bedragen x € 1.000)

	<u>31 december 2022</u>		<u>31 december 2021</u>
ACTIVA			
Vlottende activa			
Vorderingen			
Debiteuren	0		17
Overige vorderingen	32		27
Overlopende activa	<u>6</u>		<u>5</u>
	38		49
Liquide middelen	1.069	<i>a</i>	1.200
Totaal	<u><u>1.107</u></u>		<u><u>1.249</u></u>
PASSIVA			
Eigen vermogen			
Algemene reserve	<u>784</u>	<i>b</i>	<u>847</u>
	784		847
Te verdelen rechten	215	<i>c</i>	309
Kortlopende schulden			
Crediteuren	76	<i>d</i>	37
Overige schulden	18	<i>e</i>	32
Overlopende passiva	<u>14</u>	<i>f</i>	<u>24</u>
	108		93
Totaal	<u><u>1.107</u></u>		<u><u>1.249</u></u>

1.2 Staat van baten en lasten over 2022

(bedragen x € 1.000)

	Exploitatie 2022	Begroting 2022	Exploitatie 2021
Administratievergoeding	686	<i>g</i> 532	641
Totaal baten	<u>686</u>	<u>532</u>	<u>641</u>
Kosten Cedar	315	343	305
Kosten bestuur en toezicht	32	30	14
Adviseurskosten	41	49	39
Contributies en bijdragen	77	54	66
Overige bedrijfslasten	70	61	57
Totaal lasten	<u>535</u>	<u>537</u>	<u>481</u>
Som van baten en lasten	151	-5	160
Financieel resultaat	-14	-15	-19
Resultaat	<u>137</u>	<u>-20</u>	<u>141</u>
Resultaatbestemming			
Mutatie algemene reserve	137	-20	141
	<u>137</u>	<u>-20</u>	<u>141</u>

1.3 Kasstroomoverzicht over 2022

(opgesteld volgens de indirecte methode, bedragen x € 1.000)

	2022	2021
Bedrijfsvoering		
Saldo van baten en lasten	151	160
Veranderingen in werkkapitaal:		
Toename vorderingen	-6	-2
Afname schulden	-22	32
	<u>-28</u>	<u>30</u>
	123	190
Te verdelen rechten		
Rechtenopbrengsten	18.047	16.745
Repartitie	-18.351	-17.065
Veranderingen in werkkapitaal:		
Overige mutaties	210	14
Afname debiteuren	17	-17
Toename repartitiedebiteuren	37	-135
<i>Kasstroom uit rechtenopbrengst en repartitie</i>	-40	-458
<i>Betaalde interest</i>	-14	-18
<i>Kasstroom uit operationele activiteiten</i>	69	-286
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Toevoeging aan te verdelen rechten	-200	0
<i>Kasstroom uit financieringsactiviteiten</i>	-200	0
Netto kasstroom	<u>-131</u>	<u>-286</u>
Liquide middelen 1 januari	1.200	1.486
Liquide middelen 31 december	<u>1.069</u>	<u>1.200</u>
<i>Mutatie liquide middelen boekjaar</i>	<u>-131</u>	<u>-286</u>

1.4 Mutatieoverzicht te verdelen rechten over 2022

(bedragen x € 1.000)

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
Stand per 1 januari	309	615
Rechtenopbrengsten	18.047	16.745
Overige mutaties	210	14
Repartitie	<u>-18.351</u>	<u>-17.065</u>
Stand per 31 december	<u><u>215</u></u>	<u><u>309</u></u>
Rechtenopbrengsten		
Nederlandse CBO's	17.924	16.591
Buitenlandse CBO's	<u>123</u>	<u>154</u>
	<u><u>18.047</u></u>	<u><u>16.745</u></u>
Overige mutaties		
Toevoeging uit eigen vermogen	200	0
Mutatie te realiseren admin.vergoeding	<u>10</u>	<u>14</u>
	<u><u>210</u></u>	<u><u>14</u></u>
Repartitie		
Rechthebbenden	-17.489	-16.301
Nederlandse CBO's	-123	-95
Buitenlandse CBO's	<u>-53</u>	<u>-28</u>
Netto repartitie	<u>-17.665</u>	<u>-16.424</u>
Ingehouden administratievergoeding	<u>-686</u>	<u>-641</u>
Bruto repartitie	<u><u>-18.351</u></u>	<u><u>-17.065</u></u>
Te verdelen rechten	<u><u>215</u></u>	<u><u>309</u></u>

1.5 Toelichtingen op de jaarrekening

Doelstelling van de stichting

Stichting PRO, Kamer van Koophandel nummer 41217603 is op 14 november 1997 opgericht en statutair gevestigd in Amsterdam. De stichting heeft ten doel, zonder winstoogmerk voor zichzelf, het behartigen of doen behartigen van de belangen van uitgevers en de door hen vertegenwoordigende auteurs op het gebied van collectieve exploitatie of administratie van auteursrechten, alsmede al hetgeen daarmee verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn. Stichting PRO kent hiertoe secties welke ieder specifieke auteursrechtelijke regelingen uitvoeren. Alle secties zijn vertegenwoordigd in het Toezichthoudend Bestuur van de stichting.

Grondslagen voor de waardering

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW, de Richtlijn 640 'Organisaties zonder Winststreven' van de Raad voor de Jaarverslaggeving, de Wet toezicht collectieve beheersorganisaties auteurs- en naburige rechten ('Wet Toezicht'), de van toepassing zijnde delen van de Wet Normering Topinkomens ('WNT') en met de eisen van het CBO Keurmerk van Voice.

De waarderingsgrondslagen zijn gebaseerd op de historische kosten en kostprijzen. Activa en passiva (met uitzondering van het eigen vermogen) worden tenzij anders aangeven gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de reële waarde bij eerste verwerkingen. Bij volgende verwerkingen worden activa en passiva gewaardeerd tegen gemortiseerde kostprijs. De impact van deze vervolgwaaardering is ingeschat als nihil.

In de balans en winst-en-verliesrekening zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting. Voor de leesbaarheid wordt in de toelichtingen veelal gebruik gemaakt van het betreffende jaartal waar de stand per balansdatum bedoeld wordt en worden bedragen afgerond weergegeven. Alle bedragen in het jaarverslag luiden in duizenden euro's tenzij anders vermeld.

Continuïteit: De in de jaarrekening gehanteerde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling zijn gebaseerd op de continuïteit van de stichting. De activiteiten van de stichting worden beperkt geraakt door de coronapandemie. Het bestuur is van mening dat de coronapandemie geen of een zeer beperkt effect zal hebben op de financiële positie van de stichting.

Vergelijking met voorgaand jaar: De gehanteerde grondslagen zijn ongewijzigd.

Liquide middelen: De liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde en bestaan uit banktegoeden met een looptijd korter dan twaalf maanden. De liquide middelen staan ter vrije beschikking.

Te verdelen rechten: De te verantwoorden gelden uit hoofde van de exploitatie van auteursrechten worden niet in de exploitatierekening opgenomen, maar worden opgenomen als een verplichting aan de rechthebbenden. De doorbetalingsverplichting heeft in principe een kortlopend karakter. De te verdelen rechten worden gewaardeerd tegen nominale waarde en worden in de balans verantwoord als er sprake is van een rechtens afdwingbare vordering die op betrouwbare wijze is vast te stellen en waarvan het waarschijnlijk is dat deze zal worden ontvangen. De door de incasserende organisaties hierop ingehouden administratievergoedingen worden in mindering gebracht op de ontvangen brutobedragen. Op de te verdelen rechten worden de nog in te houden administratievergoedingen in mindering gebracht. Voor zover deze niet in het jaar van verantwoording van de rechtenopbrengst als bate worden gerealiseerd worden deze separaat gepresenteerd onder de overlopende passiva. Bij afsluiting van een repartitiejaar kan voor een periode van maximaal twee jaar nog een reserve voor claims worden aangehouden.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en de kosten en andere lasten over het jaar. De resultaten op transacties worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd.

Administratievergoedingen: De administratievergoedingen worden indien en voor zover mogelijk gerealiseerd naar rato van de verrichte werkzaamheden. De door rechthebbenden verschuldigde administratievergoedingen voor verrichte werkzaamheden worden ingehouden op de repartitie en wordt verantwoord in het jaar waarin de repartitie wordt verantwoord.

De administratievergoeding voor **leenrechtgelden** en **thuiskopiegelden** bedraagt 7,5%. De administratievergoeding voor **reprogelden** bedraagt 3% en op de LiteROM-gelden wordt 15% ingehouden. De verantwoording in de staat van baten en lasten vindt volledig plaats bij de repartitie aangezien de hiervoor benodigde inzet globaal overeenkomt met de daadwerkelijk gereparteerde bedragen.

Bedrijfslasten: De bedrijfslasten bestaan uit de aan het verslagjaar toe te rekenen kosten. De kosten Cedar betreffen het aandeel van Stichting PRO in de kosten van directe personele inzet, algemene kosten, huisvestings- en automatiseringskosten van Cedar B.V.

Financieel resultaat: Het financieel resultaat wordt verantwoord in de periode waartoe het behoort en bestaat uit het saldo van rentebaten en -lasten en de aan de periode toe te rekenen koersverschillen.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. In het kasstroomoverzicht is geen BTW opgenomen buiten de mutatie in de betreffende balanspositie. Voor het inzicht voor de gebruiker wordt in afwijking van het gebruikelijke model gekozen voor een specifieke presentatie van de kasstromen uit de te verdelen rechten. Derhalve is de operationele kasstroom uitgesplitst naar de eigen bedrijfsvoering en de te verdelen rechten. De repartitie wordt netto opgenomen, dus na inhouding van administratievergoedingen. De stichting heeft geen kasstromen uit investeringsactiviteiten, deze zijn derhalve niet in het kasstroomoverzicht opgenomen.

Verbonden partijen

Cedar B.V. kan worden aangemerkt als verbonden partij, aangezien Stichting PRO is vertegenwoordigd in het bestuur van Stichting Cedar. Stichting Cedar bezit 100% van de aandelen in Cedar B.V. Op basis van de afgesloten dienstverleningsovereenkomst worden de operationele activiteiten en bestuurlijke ondersteuning uitgevoerd door of middels Cedar B.V. De hiervoor door Cedar B.V. gemaakte kosten worden doorbelast. Ook de bestuursleden van Stichting PRO kunnen gezien worden als verbonden partijen. Een overzicht van hun (neven-)functies is opgenomen vanaf blz. 38.

1.6 Toelichting op de balans

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
a) Liquide middelen		
Bankrekeningen	4	4
Spaarrekeningen	1.065	1.196
	<u>1.069</u>	<u>1.200</u>
b) Algemene reserve		
Stand per 1 januari	847	706
Mutatie vanuit resultaatbestemming	137	141
Mutatie vanuit te verdelen gelden	-200	0
Stand per 31 december	<u>784</u>	<u>847</u>

In de statuten van Stichting PRO is geen resultaatbestemming opgenomen. De algemene reserve van Stichting PRO bestaat uit de vermogens van de verschillende secties. Doelstelling is om het vermogen per sectie op het niveau te houden van 1 tot 1,5 maal de jaarlijkse kosten per sectie. Daarbij wordt rekening gehouden met mogelijk te verdelen gelden die beschikbaar zijn waardoor het vermogen van PRO beperkt kan blijven. Op het moment dat het vermogen van een sectie groter is dan 1,5 maal de exploitatie (rekening houdend met de te verdelen gelden), wordt dit overschot toegevoegd aan de te verdelen rechten zodat deze gelden weer beschikbaar komen aan de rechthebbenden. De bestemming van het resultaat heeft bij bestuursbesluit plaatsgevonden zoals is toegelicht bij de staat van baten en lasten. De bestemming van het resultaat is verwerkt in de jaarrekening. De algemene reserve is vrij besteedbaar.

Verdeling vermogen per sectie:

Sectie PRO Leenrechtvergoeding Uitgevers	315	279
Sectie PRO Reprorecht	519	601
Sectie PRO Thuis kopie	-50	-33
	<u>784</u>	<u>847</u>

c) Te verdelen rechten

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
Stand per 1 januari	309	615
Rechtenopbrengsten	18.047	16.745
Overige mutaties	210	14
Repartitie	<u>-18.351</u>	<u>-17.065</u>
Stand per 31 december	<u><u>215</u></u>	<u><u>309</u></u>
Opbouw naar jaarlaag		
2018 en ouder	24	160
2019	0	46
2020	42	56
2021	29	47
2022	<u>120</u>	<u>0</u>
Totaal te verdelen rechten	<u><u>215</u></u>	<u><u>309</u></u>
Opbouw Te verdelen rechten		
Leenrecht	155	186
Thuiskopie	10	102
Repro	<u>50</u>	<u>21</u>
	<u><u>215</u></u>	<u><u>309</u></u>

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
d) Crediteuren		
Handelscrediteuren	38	36
Repartitiedebiteuren	<u>38</u>	<u>1</u>
	<u><u>76</u></u>	<u><u>37</u></u>

Het crediteurensaldo bestaat uit een schuld van € 35.225 aan Cedar B.V. en € 3.005 aan één van de bestuursleden.

e) Overige schulden

Nog te betalen rente	1	1
Overige schulden	<u>17</u>	<u>31</u>
	<u><u>18</u></u>	<u><u>32</u></u>

f) Overlopende passiva

De 'nog te realiseren administratievergoeding' betreft de bij repartitie in te houden administratievergoeding.

Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen

Stichting de ThuisKopie houdt reserveringen aan in verband met de nog definitief vast te stellen hoofdverdeelsleutel voor de thuisKopiegelden vanaf 2019 en een nog door het CvTA goed te keuren wijziging van de onderverdeelsleutels voor Beeld en Geschriften. Afhankelijk van de uitkomsten hiervan verwacht Stichting PRO nog een nabetaling.

De verplichting ultimo 2022 is conform de in de dienstverleningsovereenkomst tussen Cedar B.V. en Stichting PRO vastgestelde berekeningswijze vastgesteld op € 121.789 (2021: € 52.768). De verplichting wordt opvraagbaar na opzegging door Stichting PRO van de dienstverleningsovereenkomst met Cedar B.V.

1.7 Toelichting op staat van baten en lasten

g) Administratievergoedingen

Stichting PRO heeft over 2022 €686.000 (2021: € 641.000) aan administratievergoedingen gerealiseerd. Dit relatief hoge bedrag wordt veroorzaakt door een incidenteel hoge uitkering vanuit Leenrecht. Stichting PRO is er in geslaagd om deze gelden in hetzelfde boekjaar uit te keren aan uitgevers.

1.8 Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum welke vermelding behoeven.

1.9 WNT-verantwoording

Op grond van de Wet toezicht en geschillenbeslechting collectieve beheersorganisaties auteurs- en naburige rechten valt Stichting PRO onder de Wet Normering Topinkomens ('WNT'). Het voor 2022 toepasselijk bezoldigingsmaximum bedraagt € 216.000. De bezoldiging van alle topfunctionarissen ligt onder het individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum. De directeur van de stichting is in loondienst bij Cedar B.V. Hij wordt op basis van een functietarief doorbelast.

Op grond van het Beleidskader 'Toezicht Collectief Beheer 2017', nader uitgewerkt in het rapport 'Toezicht op Collectief Beheer Auteurs- en naburige rechten 2017', hoeft voor de bestuursleden geen urenadministratie te worden bijgehouden en is de berekening van de parttimefactor achterwege gebleven. Als individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum van de voorzitter en de overige bestuursleden is dan ook 15% respectievelijk 10% opgenomen van het voor de stichting toepasselijk bezoldigingsmaximum.

bedragen x € 1	Dhr. B. Pijnacker		Dhr. N. Louis	
	Directeur		Voorzitter	
Functiegegevens	2022	2021	2022	2021
Kalenderjaar	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Aanvang en einde functievervulling	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	0,450	0,450	-	-
Dienstbetrekking	Nee	Nee	Nee	Nee
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	-	-	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-	-
Bezoldiging	73.730	68.218	7.579	7.337
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	97.200	94.050	32.400	31.350

Bestuursleden met bezoldiging ≤ € 1.800	Functie
Dhr. J.M. Buizer	Bestuurslid
Dhr. F.H. Jonkers	Bestuurslid
Dhr. A.J. Reekers	Bestuurslid

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2022 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

1.10 Ondertekening

Datum vaststelling: 4 juli 2023 te Hoofddorp

Namens het bestuur,

.....

Dhr. N. Louis
Voorzitter

.....

Dhr. F.H. Jonkers
Secretaris/penningmeester

.....

Dhr. J. Buizer
Bestuurslid

.....

Dhr. A.J. Reekers
Bestuurslid

3 Overige gegevens

1.11 Samenstelling bestuur en leden secties

Naam	Aftreden/	Termijn
Nic Louis (voorzitter)	jul-23	1e termijn
Floor Jonkers (PLU)	jun-23	3e termijn
Arno Reekers (Thuiskopie)	nov-23	3e termijn
Jelle Buizer (PRO Mandaat)	dec-23	1e termijn

De heer David is als ambtelijk secretaris van het Toezichthoudend Bestuur, namens de Mediafederatie, aanwezig bij alle bestuursvergaderingen. Daarnaast is de heer David sectielid in de sectie PRO Mandaat en PRO Thuiskopie.

1.12 Nevenfuncties bestuur en directie

Bestuurslid Toezichhoudend Bestuur	Nevenfunctie	Bezoldigd j/n
De heer N. Louis (voorzitter)	Voorzitter van het Toezichhoudend bestuur van Stichting Pro	j
	Voorzitter van Stichting Gemeenschaphuis Colmschate	n
	Bestuurslid van Stichting Cedar.	j
	Penningmeester en secretaris van Stichting Cedar.	j
De heer F. Jonkers (Penningmeester)	Uitgever VBK Media	j
	Bestuurslid Algemeen Bestuur Stichting Leenrecht	n
	Voorzitter van de sectie PLU van Stichting PRO	n
	Bestuurslid van het Toezichhoudend bestuur van Stichting Pro	n
	Voorzitter sectie geschriften Stichting Leenrecht	n
	Directeur F H Jonkers Beheer BV	j
	Lid Ondernemingsraad VBKU, Utrecht/Amsterdam	n
	Lid Medezeggenschapsraad RKBS De Hoeksteen, Krommenie	n
Lid van de Ledenraad van de Koninklijke Nederlandse Lawn Tennis Bond		
De heer A. Reekers	Bestuurslid van het Toezichhoudend bestuur van Stichting PRO	n
	Voorzitter Stichting Mediahuis Nederland Pensioenfonds	j
	Chef redactie Verslaggeverij De Telegraaf	j
	Voorzitter sectie Thuiskopie van Stichting PRO	n
De heer J. Buizer	Bestuurslid van het Toezichhoudend bestuur van Stichting PRO	n
	Customer Succes Manager groot zakelijk bij FD Mediagroep	j
	Penningmeester Stichting Reprerecht, vertegenwoordiger van uitgevers (vacatiegeld)	j
	Voorzitter sectie PRO-mandaat van Stichting PRO	n
	Secretaris SBBP van Het Financieele Dagblad	n
Directeur	Nevenfunctie	Bezoldigd j/n
Barry Pijnacker	Directeur Stichting PRO	j
	Directeur Stichting Uitgeversorganisatie voor Onderwijslicenties (Stichting UvO)	j
	Bestuurslid Vereniging van Organisaties die Intellectueel eigendom Collectief Exploiteren (VOI©E)	n
	Eigenaar Studio Chasse Patate	j

pro

Publicatie- en Reproductierechten Organisatie

Contactgegevens Stichting PRO

Adres:

Stichting PRO
Postbus 3060
2130 KB Hoofddorp

Telefoonnummer:

023-799 7048

E-mail:

pro@cedar.nl

Website:

www.stichting-pro.nl

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het bestuur van Stichting Publicatie- en Reproductierechten Organisatie

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2022

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2022 van Stichting Publicatie- en Reproductierechten Organisatie (PRO) te Hoofddorp gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting PRO op 31 december 2022 en van het resultaat over 2022 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW), de in Nederland geldende Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving 640 Organisaties zonder winststreven (RJ 640), de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) voor zover van toepassing op basis van artikel 25a van de wet toezicht en geschillenbeslechting collectieve beheersorganisaties auteurs- en naburige rechten en de bepalingen van en krachtens artikel 2a van het Besluit transparantieverslag richtlijnen collectief beheer.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2022;
2. de winst-en-verliesrekening over 2022; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen en de Regeling Controleprotocol WNT 2022. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting PRO zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Paragraaf inzake uitkeringen aan individueel rechthebbenden

In 2022 is voor € 17.665.000 uitgekeerd aan rechthebbenden, zoals blijkt uit het mutatieoverzicht te verdelen rechten, opgenomen op pagina 29 van de jaarrekening. Wij hebben het proces rondom repartitie in opzet en bestaan gecontroleerd voor het boekjaar 2022. In dit proces hebben wij geen significante tekortkomingen geconstateerd. Het controleren van de juistheid en volledigheid van de uitgekeerde bedragen aan individuele rechthebbenden valt buiten de scope van deze controle. Dit doet geen afbreuk aan ons oordeel over de jaarrekening.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met de Regeling Controleprotocol WNT 2022 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- ▶ het bestuursverslag;
- ▶ de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- ▶ met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- ▶ alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW en RJ 640 is vereist;
- ▶ alle informatie bevat op grond van artikel 2b tot en met 3.d.4 van het Besluit transparantieverlag richtlijn collectief beheer is vereist

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW, RJ 640 en artikel 2b tot en met 3.d.4 van het Besluit transparantieverlag richtlijnen collectief beheer.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW, RJ 640 en de bepalingen van en krachtens de WNT. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, de Regeling Controleprotocol WNT 2022, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- ▶ Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.

- ▶ Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;
- ▶ Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- ▶ Het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- ▶ Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- ▶ Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de met governance belaste personen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Amstelveen, 16 juni 2023

BDO Audit & Assurance B.V.
namens deze,

drs. Th.F. Pronk RA